

TIETOTEKNIikka

Excel-haaste: Perusteet haltuun

Pelillistetty oppimateriaali 7. luokan Excel-opetukseen.

Opi tekemällä ja saa välitön palaute.

| Tehtävät on jaettu kolmeen osaan

1. Perusteet

Käyttöliittymä, solujen hallinta ja muotoilu. Ensiaskeleet Excelin maailmaan.

2. Laskeminen

Kaavat, peruslaskutoimitukset ja tärkeimmät funktiot (SUMMA, KESKIJÄRVO).

3. Analyysi

Datan järjestäminen, taulukoiden luonti ja visuaaliset kaaviot.

Välitön palaute ja hallittu eteneminen

Dynaaminen palaute

Oppilas saa välitöntä palautetta: kun tehtävä on oikein, TULOKSET-taulukon punainen ruutu muuttuu vihreäksi ja siihen ilmestyy timantti.

Haasteiden lukitus

Salanasuojatut tasot varmistavat, että ryhmä etenee hallitusti. Opettaja voi opettaa teoriaa haasteiden välissä.

Haaste 1: Käyttöliittymä ja perusteet

PERUSTEET: SOLUN NIMI, SOLUUN KIRJOITTAMINEN

1. SOLUN NIMI

Vastaus:

Mikä on solun nimi, jos se on sarakkeessa A ja rivillä 1?	
Mikä on tämän solun nimi?	
Mikä on solun nimi, jos se on rivillä 5 ja sarakkeessa B?	

2. SOLUUN KIRJOITTAMINEN

Kirjoita oma nimesi soluun B11 .	
Kirjoita soluun D17 teksti: Kokonaismyynti .	
Torstain myynti on 250. Lisää se taulukkoon.	

3. SOLUN POISTAMINEN

Poista solu G16 . (Valitse solu klikkaamalla sitä ja sen jälkeen paina tietokoneen näppäimistöltä Delete -näppäintä.)

Viikon myynti	
maanantai	410
tiistai	300
keskiviikko	360
torstai	
perjantai	510
lauantai	380
sunnuntai	450
	2410

gkteo

Haaste 1: Käyttöliittymä ja perusteet

KUMOA JA TEE UUELLEEN

Kirjoita viereiseen soluun jotain ja paina Enter.	
Kumoa sitten tekemäsi muutos painamalla näppäimistöä Ctrl+Z .	
Kokeile nyt palauttaa tekemäsi muutos näppäinyhdistelmällä Ctrl+Y .	
Jos onnistuit, kirjoita E-kirjaimen tilalle K	E

SOLUJEN MUOTOILU: VÄRI

Vaihda tämän solun taustaväri.	
Jos onnistuit, kirjoita E-kirjaimen tilalle K	E

SOLUJEN MUOTOILU: SOLUN TYYPPI

Vastaus:

1. Vaihda solun muotoilu rahayksiköksi Aloit us-välilehdellä kohdassa Numero .	58
2. Vaihda solun muotoilu prosentiksi.	0,2
3. Lisää luvun desimaaleja näkyviin.	5

Jos onnistuit, kirjoita E-kirjaimen tilalle K	E
--	---

TIETOJEN TAULUKOINTI

Kirjoita taulukko, jossa annat arvostelet tämän viikon lounaita. Taulukossa on siis hyvä olla sarake viikonpäiville, sarake ruualle ja sarake arvosanalle.	
Jos onnistuit, kirjoita E-kirjaimen tilalle K	E

Haaste 2: Laskeminen ja funktiot

LASKEMINEN

1. PERUSLASKUTOIMITUKSET

Vastaus:

Minkä arvon kaava =2+4 palauttaa?	
Minkä arvon kaava =2*4 palauttaa?	
Minkä arvon kaava =20/2 palauttaa?	
Täydennä solun sisältö 1+1 kaavaksi , joka oikeasti laskee laskun 1+1.	1+1
Laske erotus D9-E9.	

5674

4364

2. SUMMA()-FUNKTIO

Vastaus:

Täydennä solun sisältö funktioksi =SUMMA(D7:F7) .	(D7:F7)
Laske summa SUMMA(1;3;1).	
Laske sinisen alueen C15:G15 kokonaissumma.	
Laske vihreän alueen kokonaissumma soluun I16 käyttämällä SUMMA()-funktiota.	
Laske oranssin alueen kokonaissumma soluun M16 . Käytä SUMMA()-funktiota.	

3

4

2

2

8

	2
	4
	3
Yht.	

43	435
5	24
66	345
Summa:	

Haaste 2: Laskeminen ja funktiot

3. SUMMA() JA KAAVAN KOPIOIMINEN

Taulukkoon on laskettu vain Maijan kokonaispisteet. Täydennä taulukkoon myös Teemun, Kaisan ja Oskarin kokonaispisteet. Voit kirjoittaa jokaisen SUMMA-funktion erikseen tai kokeilla kaavan kopiointia täyttökahvan avulla.

KESKJARVO()-FUNKTIO

Laske kurssitodistuksen keskiarvo soluun D33.

KAAVAN KOPIOIMINEN TÄYTTÖKAHVAA KÄYTTÄEN

Jatka päivämäärien lisäämistä täyttökahvan avulla sarakkeeseen M asti.

	Maija	Teemu	Kaisa	Oskari
--	-------	-------	-------	--------

Viikko 1	30	25	10	22
Viikko 2	15	28	17	24
Viikko 3	20	32	21	19
Yhteensä	65			

Oppiaine	Arvosana
----------	----------

ÄI	8
EN	7
MA	8
HI	9
BI	7

Keskiarvo:

6.11.2025

Haaste 3: Taulukot ja visualisointi

TAULUKOT, LAJITTELU JA KAAVIOT

1. TAULUKON LISÄÄMINEN

1. Valitse (maalaamalla) kaikki tuotteet ja niiden hinnat. Valitse Lisää -välilehdeltä Taulukko .
2. Anna sarakkeille paremmat otsikot: Tuote, Hinta.
Jos onnistuit, kirjoita E-kirjaimen tilalle K.

E

banaani	1,49
juusto	5,2
kananmunat	3,99
kurkku	2,49
leipä	2,75
maito	1,19

2. TAULUKON JÄRJESTÄMINEN

Järjestä Taulukko 1 tuotteen nimen mukaan aakkosjärjestykseen .
Järjestä Taulukko 2 hinnan mukaan kalleimmasta edullisimpaan .

Taulukko 1

Tuote	Hinta
Kuulokkeet	149,90 €
Näyttö 27"	299,00 €
Bluetooth-kaiutin	49,50 €
Pelikonsoli	479,90 €
Älykello	199,00 €
Kannettava tietokone	899,00 €
Summa	2 076,30 €

Taulukko 2

Tuote	Hinta
Kuulokkeet	149,90 €
Näyttö 27"	299,00 €
Bluetooth-kaiutin	49,50 €
Pelikonsoli	479,90 €
Älykello	199,00 €
Kannettava tietokone	899,00 €
Summa	2 076,30 €

Haaste 3: Taulukot ja visualisointi

3. KAAVION LUOMINEN

Luo annetusta taulukosta kaavio valitsemalla **Lisää-**
välilehdeltä **Kaaviot**.

Jos onnistuit, kirjoita E-kirjaimen tilalle K

E

Kuluerä	€
Puhelinlasku	25
Säästöön	50
Vaatteet	70
Elokuvat & pelit	80
Ruoka & herkut	245
Summa	470

Tulostaulukko: alkutilanne

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	HAASTE1			HAASTE2			HAASTE3	
2								
3	1. SOLUN NIMI			1. PERUSLASKUTOIMITUKSET			1. TAULUKON LISÄÄMINEN	
4	Mikä on solun nimi, jos se on sarakkeessa A ja rivillä 1?			Minkä arvon kaava =2+4 palauttaa?				
5	Mikä on tämän solun nimi?			Minkä arvon kaava =2*4 palauttaa?			2. TAULUKON JÄRJESTÄMINEN	
6	Mikä on solun nimi, jos se on rivillä 5 ja sarakkeessa B?			Minkä arvon kaava =20/2 palauttaa?			Järjestä Taulukko 1 tuotteen nimen mukaan aakkosjärjestykseen .	
7				Täydennä solun sisältö 1+1 kaavaksi, joka oikeasti laskee laskun 1+1.			Järjestä Taulukko 2 hinnan mukaan kalleimmasta edullisimpaan .	
8	2. SOLUUN KIRJOITTAMINEN			Laske erotus D9-E9.				
9	Kirjoita oma nimesi soluun B11 .						3. KAAVION LUOMINEN	
10	Kirjoita soluun D17 teksti: Kokonaismyynti .			2. SUMMA()-FUNKTIO				
11	Torstain myynti on 250. Lisää se taulukkoon.			Täydennä solun sisältö funktioksi =SUMMA(D7:F7) .				
12				Laske summa SUMMA(1;3;1).				0
13	3. SOLUN POISTAMINEN			Laske sinisen alueen C15:G15 kokonaissumma.				
14	Poista solu G16 . (Valitse solu klikkaamalla sitä ja sen jälkeen paina tietokoneen näppäimistöltä Delete -näppäintä.)			Laske vihreän alueen kokonaissumma soluun I16 käyttämällä SUMMA()-funktiota.			Nyt aloitetaan! Lähde keräämään ensimmäisiä timantteja! 	
15				Laske oranssin alueen kokonaissumma soluun M16. Käytä SUMMA()-funktiota.				
16	★ KUMOA JA TEE UUELLEEN							
17				3. SUMMA() JA KAAVAN KOPIOIMINEN				

<>

Harjoittelualue

HAASTE1

HAASTE2

HAASTE3

TULOKSET

+

⋮

◀▶

Tulostaulukko: tehtävät aloitettu

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1	HAASTE1			HAASTE2			HAASTE3		
2									
3	1. SOLUN NIMI			1. PERUSLASKUTOIMITUKSET			1. TAULUKON LISÄÄMINEN		
4	Mikä on solun nimi, jos se on sarakeessa A ja rivillä 1?			Minkä arvon kaava =2*4 palauttaa?					
5	Mikä on tämän solun nimi?			Minkä arvon kaava =2*4 palauttaa?			2. TAULUKON JÄRJESTÄMINEN		
6	Mikä on solun nimi, jos se on rivillä 5 ja sarakeessa B?			Minkä arvon kaava =20/2 palauttaa?			Järjestä Taulukko 1 tuotteen nimen mukaan aakkosjärjestykseen .		
7				Täydennä solun sisältö 1+1 kaavaksi, joka oikeasti laskee laskun 1+1.			Järjestä Taulukko 2 hinnan mukaan kalleimmasta edullisimpaan .		
8	2. SOLUUN KIRJOITTAMINEN			Laske erotus D9-E9.					
9	Kirjoita oma nimesi soluun B11.						3. KAAVION LUOMINEN		
10	Kirjoita soluun D17 teksti: Kokonaismyynti .			2. SUMMA()-FUNKTIO					
11	Torstain myynti on 250. Lisää se taulukkoon.			Täydennä solun sisältö funktioksi =SUMMA(D7:F7).					
12				Laske summa SUMMA(1;3;1).				2	
13	3. SOLUN POISTAMINEN			Laske sinisen alueen C15:G15 kokonaissumma.					
14	Poista solu G16. (Valitse solu klikkaamalla sitä ja sen jälkeen paina tietokoneen näppäimistöltä Delete -näppäintä.)			Laske vihreän alueen kokonaissumma soluun I16 käyttämällä SUMMA()-funktiota.			Hyvä alku! Ensimmäiset timantit kerätty! Jatka samaan malliin!		
15				Laske oranssin alueen kokonaissumma soluun M16. Käytä SUMMA()-funktiota.					
16	★ KUMOA JA TEE UUELLEEN								
17				3. SUMMA() JA KAAVAN KOPIOIMINEN					

<>

Harjoittelualue

HAASTE1

HAASTE2

HAASTE3

TULOKSET

+

⋮

[illegible]

Tulostaulukko: kannustukset

```
=JOS(SUMMA(B25;E25;H11) >= 28; "Jes! Todellisena Excel-mestarina taklasit jokaisen haasteen! 🏆";  
JOS(SUMMA(B25;E25;H11) >= 23; "Vau! Olet todellinen Excel-mestari! 🏆 Lähes kaikki haasteet tehty!";  
JOS(SUMMA(B25;E25;H11) >= 20; "Alat olla jo Excelin mestari! 🏆");  
JOS(SUMMA(B25;E25;H11) >= 15; "Yli puolet ratkottu! Perusjutut näyttää olevan hallussa! ☆";  
JOS(SUMMA(B25;E25;H11) >= 8; "Loistavaa! Hyvin sujuu! 💎🌟";  
JOS(SUMMA(B25;E25;H11) >= 3; "Hyvä alku! Ensimmäiset timantit kerätty! Jatka samaan malliin!💎💎💎 ";  
"Nyt aloitetaan! Lähde keräämään ensimmäisiä timantteja! 💎")))))))
```

Oppimistulokset yhdellä silmäyksellä

100%

VIHREÄÄ

Dokumentointi ja arviointi

Tunnin lopuksi oppilas ottaa kuvakaappauksen täyttyneestä TULOKSET-taulukosta.

Tämä toimii kuitattuna suorituksena, josta opettaja näkee heti:

- Onko kaikki osa-alueet suoritettu?
- Mihin asioihin on käytetty eniten aikaa?
- Oppilaan oman itsearvioinnin vahvistuksen.

Miksi tämä työtapo toimii?

- **Pelillisuus:** Haasteet ja visuaalinen palaute pitävät mielenkiinnon yllä koko tunnin ajan.
- **Joustavuus:** Sopii eritasoisille oppijoille – nopeimmat voivat edetä itsenäisesti haasteesta toiseen.
- **Pedagogisuus:** Tukee kokeilevaa oppimista ja oivaltamista perinteisen kopioimisen sijaan.